

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8Co/281/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4213221686
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 12. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Pogranová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2017:4213221686.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jarmily Pogranovej a sudcov JUDr. Vladimíra Novotného a JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD., v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803 v konaní zastúpený TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 36 613 843 proti odporcovi: H. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom H., L. XX/XX, občan SR, o zaplatenie 1.126,48 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Komárno č. k. 8C/116/2014-132 zo dňa 09.12.2015, jednohlasne takto

rozhodol:

Odvolačný súd rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Komárno ako súd prvej inštancie žalobu žalobcu zamietol. Súčasne o trovách konania strán sporu voči sebe navzájom rozhodol tak, že žalovanému nepriznal právo na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na ustanovenia § 2 písm. a), b), § 3 ods. 1, 2, § 4 ods. 1, 5 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov, § 52 ods.2, § 100 ods.1, § 101 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len OZ), § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa (zák. č.250/2007) účinného od 1.6.2014, článok 3 ods. 1 Smernice Rady č.93/13/EHS z 5.apríla 1993 tým, že žaloba žalobcu nebola dôvodne podaná. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa žalobou zo dňa 25.9.2013 domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 1126,48 Eur spolu s úrokom z omeškania 9% ročne z tejto sumy od 15.2.2011 do zaplatenia a náhrady trov konania. Svoj nárok odôvodnil tým, že žalovaný s právnym predchodcom žalobcu VÚB a.s. dňa 14.2.2006 uzavreli Zmluvu o úvere vo výške 18.000,-Sk (597,49 Eur). Na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok z 14.2.2011 žalobca nadobudol voči žalovanému pohľadávku. Žalovaný uviedol, že je nezamestnaný, žije len z príležitostných prác, príjem má necelých 200 Eur, má zverené maloleté dieťa, žijú v podnájme. Súd prvej inštancie mal na základe vykonané dokazovania za preukázané, že podľa zmluvy o úvere zo dňa 14.2.2006 právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému úver vo výške 18.000,-Sk. Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 14.2.2011 postupca postúpil na postupníka pohľadávky so všetkými právami a výhodami. Súd prvej inštancie dospel na základe vykonaného dokazovania k záveru, že došlo k riadnemu uzavretiu zmluvy o úvere, žalovaný túto skutočnosť nenamietal a na svoju obranu žiadne dôkazy neprodukoval. Posudzovaný právny vzťah účastníkov konania je od svojho vzniku právnym vzťahom založeným spotrebiteľskou zmluvou, keďže právny predchodca žalobcu bol od uzavretia zmluvy v postavení dodávateľa a žalovaný v postavení spotrebiteľa. Ustanovenia § 52 a nasl. OZ účinné v čase uzavretia zmluvy, je potrebné vykladať v súlade s obsahom a účelom európskej ochrany spotrebiteľov obsiahnutých v príslušných smerniciach. Spotrebiteľské vzťahy sú vždy vzťahmi občianskoprávnymi, pričom uvedené platí bez ohľadu na skutočnosť, či základný zmluvný vzťah medzi spotrebiteľom a dodávateľom plnenia je uzavretý podľa ustanovení Obchodného zákonníka. Uvedené je potvrdené judikatúrou Najvyššieho súdu SR, ako aj judikatúrou Ústavného súdu. Z prílohy k zmluve o postúpení pohľadávky (čl. 21 spisu) vyplýva,

že dátum vzniku poslednej evidencie prečerpania bol deň 14.1.2010. Ku dňu postúpenia pohľadávky bol počet dní omeškania 1139 (viac ako 3 roky). Žalobca mal možnosť si uplatniť pohľadávku do 14.1.2013 (do 3 rokov), teda v čase podania návrhu (25.9.2013) bola pohľadávka premlčaná, pričom už v čase postúpenia pohľadávky bola táto premlčaná. S poukazom na vyššie uvedené súd žalobu žalobcu zamietol ako nedôvodne podanú. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP a v konaní úspešnému žalovanému náhradu trov konania nepriznal, keďže mu žiadne trovy konania nevznikli.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie žalobca. Namietal nesprávne právne posúdenie veci a nedostatočné zistenie skutkového stavu. Uviedol, že súd prvej inštancie pre posúdenie plynutia premlčacej doby vychádzal z nepreukázaných údajov a to z počtu dní omeškania ku dňu postúpenia pohľadávky. Žalobca má za to, že súd posúdil ukončenie zmluvy nesprávne, vychádzal z nepreukázaných tvrdení, resp. odvodzoval začiatok plynutia premlčacej doby od skutočností, s ktorými nie je možné spájať ukončenie zmluvy, prípadne vyhlásenie mimoriadnej splatnosti. Poukázal na skutočnosť, že dňa 14.10.2010 došlo k ukončeniu zmluvy jej výpoveďou, preto od uvedeného dátumu bolo potrebné posúdiť plynutie premlčacej doby. Následne možno konštatovať, že ku dňu podania žalobného návrhu 25.09.2013 premlčacia doba neuplynula. S poukazom na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 21.05.2015 sp. zn. 16Co/7/2015 uviedol, že žalobca si nemohol uplatniť svoj nárok skôr, nakoľko by bol posúdený ako predčasne uplatnený s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu zo dňa 31.07.2008 sp. zn. 4Cdo/146/2008. Zároveň poukázal na nesprávne určenie dátumu prečerpania súdom v rozsudku, ktorý poukazuje na dátum 14.01.2010 uvedený v prílohe k Zmluve o postúpení pohľadávok. Žalobca zastáva názor, že na strane súdu došlo k omylu, keďže dátum 14.01.2010 v prílohe k Zmluve o postúpení pohľadávok nie je uvedený. V prílohe k Zmluve o postúpení pohľadávok sa uvádza len dátum 14.10.2010 ako dátum vypovedania zmluvy. Z uvedeného je zrejmé, že súd zároveň vychádzal z nesprávnych údajov. Pokiaľ ide o aplikáciu ustanovení Občianskeho zákonníka týkajúcich sa premlčania na daný prípad, žalobca nemôže súhlasiť s týmto názorom, nakoľko bolo potrebné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka, keďže ide o zmluvu o bežnom účte a teda absolútny obchodno-závazkový vzťah aj napriek tomu, že jednou zo zmluvných strán je spotrebiteľ. Predmetná úverová zmluva bola uzavretá dňa 16.11.2005, pričom v období do 31.12.2007 sa vzťahovali ustanovenia § 52 až 54 OZ len na kúpnu zmluvu, zmluvu o dielo a iné zmluvy upravené v 8. časti OZ, ako aj na zmluvu podľa § 55 OZ. Zmluva o úvere bola upravená v Obchodnom zákonníku, v dôsledku toho sa na účastníkov úverovej zmluvy nevzťahovala povinnosť uvedená v prechodnom ustanovení § 879f ods. 3 OZ. Novelizovaným ustanovením § 52 ods. 1 OZ sa nespravujú nároky vzniknuté pred 01.01.2008 a neposudzuje sa ani platnosť právnych úkonov vzniknutých pred 01.01.2008. To znamená, že pokiaľ pred dňom 01.01.2008 bola uzavretá Zmluva o úvere, kde bol dlžník spotrebiteľom tak, ako v danom prípade, nie je možné práva a povinnosti vzniknuté pred 01.01.2008 z tejto zmluvy posudzovať podľa § 52 až 54 OZ. Právne vzťahy zo Zmluvy o úvere uzavretej pred 01.01.2008 sa spravujú ustanoveniami Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu účastníkov. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutia, na ktoré poukazoval už počas konania na súde prvej inštancie, avšak súd prvej inštancie sa s nimi nijako nevysporiadal a to na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7MCdo/9/2014 zo dňa 24.03.2015, 2MCdo/3/2011 zo dňa 28.04.2011, 6MCdo/4/2012 zo dňa 27.03.2013, rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 15Co/132/2013 zo dňa 21.11.2013, zo dňa 30.10.2013 sp. zn. 15Co/28/2013, rozhodnutie Krajského súdu v Tmave zo dňa 20.02.2014 sp. zn. 9Co/138/2013, rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/157/2013 zo dňa 12.09.2013, rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 30.09.2014 sp. zn. 9Co/64/2013. Uviedol, že súd na daný prípad aplikoval ustanovenie § 5b zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, žalobca nemôže súhlasiť s tým, aby v danom prípade súd postupoval v zmysle vyššie uvedeného ustanovenia, ktoré nadobudlo účinnosť dňa 01.05.2014 s poukazom na článok 1. odsek 1 Ústavy Slovenskej republiky, Nález Ústavného súdu SR z 24.05.1995 PL.ÚS 16/95, Nález Ústavného súdu SR z 03.03.1996 PL.ÚS 36/95, čl. 125 ods. 1 písm. a/, čl. 152 ods. 4 Ústavy SR, Nález ÚS z 08.03.2011 III.ÚS 348/06. Uviedol, že zastáva názor, že aplikáciou ustanovenia § 5b ZoOS dochádza k značnému narušeniu princípov právneho štátu podľa článku 1 ods. 1, článku 1 ods. 2 Ústavy SR, k porušeniu zákazu diskriminácie podľa článku 12 ods. 1 a 2 Ústavy SR a článku 3 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, k porušeniu ochrany pred svojvoľným zásahom štátnej moci zakotvenej v článku 13 ods. 4 Ústavy SR, k narušeniu práva na majetok a ochranu vlastníckeho práva podľa článku 20 ods. 1 Ústavy SR, článku 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, článku 1 Dodatkového protokolu o ochrane ľudských práv a základných slobôd, k porušeniu práva na prístup k nezávislému a nestrannému súdu podľa § 46 Ústavy SR, článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a k porušeniu zásady rovnosti účastníkov

súdneho konania garantovanej článkom 47 ods. 3 Ústavy SR a článku 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd. Právna úprava platná v Slovenskej republike do 30.04.2014 umožňovala spotrebiteľom brániť sa proti pohľadávke uplatnenej po uplynutí premlčacej doby vznesením námietky premlčania. Za účelom zvýšenia ochrany spotrebiteľa prijala Národná rada SR § 5b, v ktorom prikázala orgánom rozhodujúcim o nároku zo spotrebiteľskej zmluvy vrátane súdov ex offo prihliadať na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo inú prekážku a to bez stanovenia jasných pravidiel obsiahnutých v prechodných ustanoveniach, ktoré by zabezpečili plynulý prechod z až doposiaľ platného a účinného režimu právnej úpravy do ich nového režimu. Aplikáciou ustanovenia § 5b na prebiehajúce súdne konanie bez ohľadu na to, za akého stavu došlo k nadobudnutiu pohľadávok veriteľom a za akého právneho stavu došlo k podaniu návrhu na začatie konania, došlo k zotretiu princípu právnej istoty ako jedného zo znakov právneho štátu, ktorého súčasťou je aj požiadavka predvídateľnosti konania orgánov verejnej moci a závažnému zásahu do majetkových práv veriteľa. Odhliadnuc od skutočnosti, že možnosť zbaviť sa dlhov vznesením námietky premlčania už samé osebe znamená zásah do majetkových práv a zásad dobrých mravov, prijatím § 5b zákonodarca zašiel ešte ďalej a uložil súdom a iným orgánom povinnosť vyhľadávať dôvody, pre ktoré by mohol nárok veriteľa zamietnuť, či pre ktoré by nemusel priznať veriteľom uplatnený nárok v plnej výške a skúmať dôkazy v tom svetle, čím zákonodarca de facto zlegalizoval postavenie súdu ako advokáta dlžníka. Porušil tým Ústavu SR a medzinárodnými zmluvami garantované právo prístupu k nestrannému súdu, narušil tým zásadu rovnosti účastníkov konania a nestrannosti súdu, ktorá v civilnom procese sa prejavuje vytváraním rovnakých procesných podmienok a procesného postavenia subjektov, o ktorých právach a povinnostiach rozhoduje občianskoprávny súd. Mal za to, že priamym aplikovaním § 5b súd taktiež porušil zásadu stanovenú v § 52 ods. 4 Ústavy SR, podľa ktorej výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s Ústavou SR. Navyše vzniká reálna hrozba, že by súd tak spôsobil žalobcovi škodu. Poukázal v tomto smere na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove zo dňa 30.09.2014 sp. zn. 9Co/64/2013, zo dňa 22.10.2014 sp. zn. 9Co/105/2013. Vzhľadom na vyššie uvedené poukázal na to, že žalobca si v konaní uplatnil svoj nárok žalobou zo dňa 25.09.2013, pričom predmetné ustanovenie § 5b nadobudlo účinnosť až 01.05.2014, preto nemôže súhlasiť s rozhodnutím súdu a právnym posúdením veci súdom prvej inštancie. V tejto súvislosti poukázal na uznesenie Okresného súdu Košice II zo dňa 17.07.2015 sp. zn. 36C/117/2014, ktorým súd prerušil konanie až do právoplatného skončenia konania na Ústavnom súde SR, nakoľko podal Ústavnému súdu SR návrh na začatie konania o určenie, že ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa je v nesúlade s ustanoveniami článku 1 ods. 1 a článku 46 ods. 1 zákona č. 460/1992 Zb. (Ústava Slovenskej republiky). S poukazom na článok 1 ods. 1, článok 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uviedol, že navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a vyhovel žalobe v celom rozsahu, resp. ho zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3. Vyjadrenie žalovanej strany k podanému odvolaniu podané nebolo.

4. Podľa § 470 ods.1 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP), ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

5. Podľa § 470 ods.2 CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany.

6. Dňom 01. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (CSP), ktorý zákon zrušil OSP a ustanovil, že platí aj pre (dovtedy) začaté konania (princíp okamžitej aplikovateľnosti), keď účinky úkonov dovtedy učených podľa OSP zostávajú zachované.

7. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania, viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania (§ 379, § 380 CSP) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa ustanovenia § 389 ods.1 písm. b) CSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie podľa § 391 ods.1 CSP.

8. V danej právnej veci odvolanie žalobcu bolo podané pred 1. júlom 2016, t. j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov. Z vyššie citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že odvolací súd posudzuje prípustnosť odvolania v zmysle Občianskeho súdneho poriadku, účinného v čase rozhodovania súdu prvej inštancie, avšak dôvodnosť odvolania už posudzuje podľa Civilného sporového poriadku v zmysle citovaného ustanovenia § 470 ods. 2 CSP.

9. Podľa § 389 ods.1 písm. b) CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

10. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia 389 ods.1 písm. b) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). Povinnosť súdov rozhodnutie odôvodniť v súlade s vyššie citovaným ustanovením je jedným z princípov riadneho a spravodlivého procesu vyplývajúcich z článku 36 a nasledujúcich Listiny základných práv a slobôd, ktorý predstavuje súčasť práva na spravodlivý proces. Z odôvodnenia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené sporovou stranou, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami sporu. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 3. júla 2003 sp. zn. IV. ÚS 115/2003).

11. Odvolací súd v danej právnej veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie sa pri rozhodovaní v danej právnej veci neriadil vyššie uvedenými zásadami právneho štátu. Právo na spravodlivý proces vyžaduje, aby rozhodnutie súdu boli zdôvodnené a presvedčivé. Prihliadajúc na vyššie uvedené odvolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie nespĺňa vyššie uvedené kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle 220 CSP (absentuje stručné a jasné objasnenie skutkového a právneho základu súdneho rozhodnutia, teda odôvodnenie nedáva jasne a zrozumiteľne odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany) a preto ho možno považovať z pohľadu vyššie uvedeného za nepreskúmateľné v takej miere, že došlo k porušeniu práva strán sporu na spravodlivý proces. Navyše prijaté skutkové a právne závery súdu prvej inštancie sú predčasné, nezodpovedajú doposiaľ vykonanému dokazovaniu. Je tomu tak z nižšie uvedených dôvodov.

12. Súd prvej inštancie v danej právnej veci v otázke právneho posúdenia veci vychádzajúc z rozsahu vykonaného dokazovania zaujal názor, že právny vzťah založený medzi žalobcom a žalovaným dňa 14.2.2006 je vzťahom spotrebiteľským. Na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok z 14.2.2011 žalobca nadobudol voči žalovanému pohľadávku Právny vzťah účastníkov konania je od svojho vzniku právnym vzťahom založeným spotrebiteľskou zmluvou, keďže právny predchodca žalobcu bol od uzavretia zmluvy v postavení dodávateľa a žalovaný v postavení spotrebiteľa. Ustanovenia § 52 a nasl. OZ účinné v čase uzavretia zmluvy, je potrebné vykladať v súlade s obsahom a účelom európskej ochrany spotrebiteľov obsiahnutých v príslušných smerniciach. Spotrebiteľské vzťahy sú vždy vzťahmi občianskoprávnymi, pričom uvedené platí bez ohľadu na skutočnosť, či základný zmluvný vzťah medzi spotrebiteľom a dodávateľom plnenia je uzavretý podľa ustanovení Obchodného zákonníka. Z prílohy k zmluve o postúpení pohľadávky (čl. 21 spisu) vyplýva, že dátum vzniku poslednej evidencie prečerpania bol deň 14.1.2010. Ku dňu postúpenia pohľadávky bol počet dní omeškania 1139 (viac ako 3 roky). Žalobca mal možnosť si uplatniť pohľadávku do 14.1.2013 (do 3 rokov), teda v čase podania návrhu (25.9.2013) bola pohľadávka premlčaná, pričom už v čase postúpenia pohľadávky bola táto premlčaná

(§ 100 ods.1, § 101 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, § 5b zákona č.250/2007o ochrane spotrebiteľa účinného od 1.6.2014).

13. Podľa § 52 ods.1 OZ spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

14. Podľa 52 ods.2 OZ ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

15. Podľa § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

16. Za spotrebiteľskú zmluvu sa považuje každá zmluva, bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. V súvislosti s implementáciou smernice č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách treba odlišovať problematiku a inštitút ochrany spotrebiteľa, ktorý sa vzťahuje na akýkoľvek zmluvný vzťah (zmluvu), ktorý sa uzavrie medzi spotrebiteľom a dodávateľom, od osobitného druhu spotrebiteľskej zmluvy, ktorá sa spravidla uzatvára tak, že obsahuje zmluvné podmienky, ktoré spotrebiteľ nebol schopný ovplyvniť. Uvedená smernica za spotrebiteľskú zmluvu považuje iba takú zmluvu, pri ktorej spotrebiteľ nemal možnosť ovplyvniť jej obsah. Ustanovenia § 52 a nasl. sa vzťahujú práve na tento druh zmlúv. Ide o osobitnú ochranu v rámci ochrany spotrebiteľa. Zákon v § 53 vymedzuje neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách, pričom rozlišuje, či boli individuálne dohodnuté, alebo nie. Pre spotrebiteľskú zmluvu vymedzenú v tomto ustanovení sú dôležité tie podmienky, s ktorými sa síce spotrebiteľ mal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy, ale nemohol ich ovplyvniť. Za neprijateľné podmienky sa však považujú aj tie, s ktorými sa spotrebiteľ nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy [§ 53 ods. 4 písm. a)]. Preto pojem spotrebiteľská zmluva možno vymedziť v širšom a užšom zmysle. V širšom zmysle to bude každá zmluva uzatváraná medzi spotrebiteľom a dodávateľom. V užšom zmysle pôjde o tie spotrebiteľské zmluvy, ktorým treba venovať osobitnú pozornosť a ktorých podmienky na uzavieranie sú všeobecne zakotvené v § 52 a nasl. Ide o osobitný spôsob ochrany spotrebiteľa pri uzavieraní tých zmlúv, pri ktorých sa zmluvné podmienky pripravujú vopred a pri ktorých spotrebiteľ nemá možnosť ovplyvniť ich obsah. Praktická aplikácia ustanovení § 52 a nasl. prichádza do úvahy práve pri týchto spotrebiteľských zmluvách. Tieto závery potvrdzuje aj znenie § 53 ods. 1 posledná veta, podľa ktorého dojednanie neprijateľných podmienok neplatí, ak ide o podstatný predmet plnenia, primeranú cenu plnenia, alebo (a to je dôležité), ak neprijateľné podmienky boli dojednané individuálne. Za spotrebiteľské zmluvy sa nepokladajú iba tie odplatné zmluvy, ktoré sa uzavierajú podľa ôsmej časti Občianskeho zákonníka, resp. ktoré sa uzavierajú podľa § 55 a nasl. OZ. V každom prípade uzavieraní zmlúv treba chrániť spotrebiteľa. Ide o súkromnoprávne, ako aj o verejnoprávne prostriedky ochrany. Preto problematika ochrany spotrebiteľa sa nemôže stožňovať so spotrebiteľskou zmluvou upravenou v § 52 a nasl., ktorá je osobitným druhom zmluvy. Teda ochranu spotrebiteľa zabezpečuje jednak úprava spotrebiteľskej zmluvy a jednak aj ostatná právna úprava obsiahnutá v Občianskom zákonníku a v ďalších zákonoch. Z hľadiska ochrany spotrebiteľa má každá zmluva o predaji v obchode charakter spotrebiteľskej zmluvy (v širšom zmysle). To sa však týka akejkoľvek zmluvy, ktorou sa spotrebiteľovi poskytuje určité plnenie (vec, výkon, služba). V odseku 2 ustanovenia § 52 OZ je zakotvená absolútna neplatnosť takých dojednaní alebo dohôd, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie ustanovení o spotrebiteľských zmluvách. Podľa § 53 ods. 5 absolútnu neplatnosť spôsobujú aj neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách. Je potrebné pre zmluvy uzatvárané spotrebiteľmi, t. j. spotrebiteľské aj obchodné zmluvy, použiť ustanovenia Občianskeho zákonníka a nie Obchodného zákonníka. Znamená to, že ak si zmluvné strany písomne dohodli v zmysle § 262 OBZ, že sa ich vzťah bude riadiť Obchodným zákonníkom, pre spotrebiteľské zmluvy to bude inak. Rovnako to bude platiť aj pre tzv. absolútne obchody, upravené v § 261 ods. 6 OBZ. Ak sa uzavrie spotrebiteľská zmluva podľa Obchodného zákonníka, keďže v

Občianskom zákonníku upravená nie je, tak okrem vymedzenia zmluvného typu a jeho podstatných náležitostí sa na všetko ostatné bude vzťahovať Občiansky zákonník. Ak sa podľa § 262 OBZ dohodne uzavretie spotrebiteľskej zmluvy takého typu, aký upravuje Občiansky zákonník, tak rovnako okrem pojmového vymedzenia a podstatných náležitostí sa bude spravovať Občianskym zákonníkom. Podľa Občianskeho zákonníka (§ 101) je všeobecná premlčacia doba trojročná, podľa Obchodného zákonníka štvorročná (§ 397 OBZ). Na uplatnenie práv zo spotrebiteľských zmlúv bude potrebné aplikovať úpravu v Občianskom zákonníku, teda trojročnú premlčaciu dobu. V zmysle novely zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa vykonanej zákonom č. 102/2014 Z. z. s účinnosťou od 1. mája 2014 v zmysle § 5b orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával. Toto ustanovenie ukladá povinnosť najmä súdom z úradnej povinnosti (ex offo) skúmať, či v súvislosti so spotrebiteľskými zmluvami nedošlo k premlčaniu. Táto úprava je odlišná od úpravy v § 100 ods. 1 OZ, podľa ktorého súd prihliadne na premlčanie len na námietku dlžníka. Vzhľadom na skutočnosť, že k tejto novej úprave v zákone o ochrane spotrebiteľa niet prechodného ustanovenia, musia túto otázku súdy skúmať aj pri návrhoch, ktoré došli pred 1. májom 2014, teda pri všetkých sporoch v čase rozhodovania. Dodávateľ je subjekt, ktorý pri uzavieraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Právna úprava spotrebiteľských zmlúv sa týka každého dodávateľa, ktorý je podnikateľským subjektom (bez ohľadu na to, či ide o súkromných dodávateľov, alebo o štátne podniky). Vzhľadom na rozsah uzavierania zmlúv, vždy pôjde o podnikateľské subjekty oprávnené na túto podnikateľskú činnosť (napr. na základe živnostenského oprávnenia). Za spotrebiteľa sa považuje iba fyzická osoba. Pojem spotrebiteľská zmluva je potrebné vnímať v užšom a širšom zmysle, a to najmä pokiaľ ide o uplatňovanie právnej úpravy neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách. Má to význam aj z hľadiska práv právnických osôb ako spotrebiteľov, okrem práva na ochranu pred neprijateľnými podmienkami. Právnické osoby nemožno totiž vo všeobecnosti vylúčiť z ochrany spotrebiteľa. Aj právnická osoba môže uzavierať zmluvy podľa Občianskeho zákonníka a napríklad uplatňovať zodpovednosť za vady podľa občianskoprávnej úpravy. V súvislosti s problematikou ochrany spotrebiteľa a spotrebiteľských zmlúv treba teda rozlišovať -spotrebiteľské zmluvy v užšom zmysle ako osobitný druh zmlúv, pri ktorých spotrebiteľ nemá možnosť ovplyvňovať ich obsah, bez ohľadu na to, podľa akého právneho predpisu sa zmluva uzavrela, a na ktoré treba aplikovať predovšetkým úpravu o neprijateľných podmienkach, ako aj príslušnú osobitnú úpravu podľa toho, o aký typ zmluvy ide. Pri týchto zmluvách teda platí aj všeobecná zásada uvedená v § 53 ods. 4 písm. a) OZ, a to že za neprijateľné podmienky treba považovať tie, s ktorými sa spotrebiteľ nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy, - spotrebiteľské zmluvy v širšom zmysle, za ktoré možno považovať akékoľvek zmluvy uzavierané medzi dodávateľom a spotrebiteľom, pri ktorých spotrebiteľ má možnosť ovplyvniť obsah zmlúv, na ktoré treba aplikovať príslušnú osobitnú úpravu podľa toho, o aký typ zmluvy ide.

17. Z obsahu spisu v danej právnej veci vyplýva, že žalobca v pokuse o zmier zo dňa 22.8.2013 (č. I. 23 spisu) uviedol, že dňa 14.10.2010 bola pôvodným veriteľom (VÚB, a.s.) vyhlásená mimoriadna splatnosť poskytnutého úveru, avšak žalobcom tvrdené vyhlásenie o mimoriadnej splatnosti poskytnutého úveru zo strany pôvodného veriteľa nie je obsahom spisu. Všeobecná úverová banka, a.s. dňa 19.12.2007 upozornila žalovaného na nepovolené prečerpanie na bežnom účte vo výške 650,74 Sk a vyzvala žalovaného na okamžité splatenie nepovoleného prečerpania s tým, že ak uvedené prečerpanie neuhradí v lehote 15 dní od doručenia tejto upomienky, pristúpi k zrušeniu nastaveného limitu povoleného prečerpania a následnému vymáhaniu pohľadávky, zároveň ho upozornila na právo banky vypovedať zmluvu o bežnom účte s tým, že v prípade neuhradenia uvedeného záväzku, budú platobné karty vydané žalovanému k bežnému účtu zrušené (č. I. 123 spisu). V podanom odvolaní žalobca tvrdí, že dňa 14.10.2010 došlo k ukončeniu zmluvy jej výpoveďou, avšak žalobcom tvrdená výpoveď nie je obsahom spisu. Z prílohy k Zmluve o postúpení pohľadávky zo dňa 14.2.2011 vyplývajú okrem iného údaje: - dátum vzniku posledného evidovaného prečerpania 31.10.2007, - dátum zaslania výpovede 14.10.2010, dátum odpisu 5.1.2011, - dni omeškania 1139.

18. Súd prvej inštancie v rozpore s vyššie uvedeným prijal ten nesprávny skutkový záver, že z prílohy k zmluve o postúpení pohľadávky mal za preukázané, že dátum vzniku poslednej evidencie prečerpania bol deň 14.1.2010, z ktorého potom vyvodil ten právny záver, že žalobca mal možnosť si uplatniť pohľadávku do 14.1.2013 (do 3 rokov), teda v čase podania návrhu (25.9.2013) bola pohľadávka premlčaná.

19. Odvolací súd v danej právnej veci dospel k záveru, že v odôvodnení napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie absentuje stručné a jasné objasnenie skutkového a právneho základu súdneho rozhodnutia v tom smere, že z neho nevyplýva o aký konkrétny právny vzťah (právne vzťahy) sa medzi stranami sporu jedná, aká zmluva, resp. zmluvy boli medzi nimi uzatvorené, či došlo k ich zániku, k akému dátumu aj s poukazom na vyjadrenie žalobcu zo dňa 1.7.2014, v ktorom vyjadrení uvádza, že dňa 16.11.2005 žalobca a žalovaný uzatvorili Zmluvu o bežnom účte a poskytovaní produktov a služieb flexiúčtu a na základe žiadosti žalovaného zo dňa 14.2.2006 mu bolo dňa 15.2.2006 poskytnuté na bežnom účte povolené prečerpanie až do výšky 597,49 eur. Súd prvej inštancie sa musí vysporiadať so splatnosťou žalovanej istiny s poukazom na obsah spisu, i s prihliadnutím na obsah Všeobecných obchodných podmienok VÚB, a.s. (č. I. 4 až 9 spisu), teda súd prvej inštancie sa musí v ďalšom konaní vo veci vysporiadať s vyššie uvedenou základnou otázkou pre právne posúdenie veci z hľadiska prípadného premlčania uplatneného právneho nároku. Z vyššie uvedených podstatných dôvodov odôvodnenie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie nedáva jasne a zrozumiteľne odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany v danej veci a preto ho možno považovať z pohľadu vyššie uvedeného za nepreskúmateľné v takej miere, že došlo k porušeniu práva strán sporu na spravodlivý proces. Navyiac prijaté skutkové a právne závery súdu prvej inštancie sú predčasné, nezodpovedajú doposiaľ vykonanému dokazovaniu.

20. V prípade, že súd prvej inštancie v ďalšom konaní na základe vykonaného dokazovania dospeje k tomu právnomu záveru, že medzi stranami sporu bola uzatvorená spotrebiteľská zmluva, odvolací súd v právnom posúdení veci poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo 87/2017 zo dňa 14.9.2017 a pri aplikácii zákonných ustanovení § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (účinné od 1. mája 2014) a § 52 ods. 2 OZ (účinné od 1. apríla 2015) na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 M Cdo 12/2014 zo dňa 21. apríla 2015.

21. Z vyššie uvedených podstatných dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie s tým, že právnym názorom odvolacieho súdu vysloveným v tomto rozhodnutí je súd prvej inštancie viazaný (§ 391 ods.2 CSP). V ďalšom konaní súd prvej inštancie bude postupovať tak, ako je vyššie uvedené odvolacím súdom.

22. V novom rozhodnutí o veci rozhodne súd prvej inštancie o náhrade trov konania (§ 396 ods. 3 CSP).

23. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 veta druhá Civilného sporového poriadku v spojení s § 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).